

VERSLAG

Vergadering
**Commissie RUIMTELIJKE
ORDENING & WONEN**
14 maart 2019 in de raadzaal

Index verslag vergadering commissie Ruimtelijke Ordening en Wonen 14 maart 2019

Algemeen

1.	Vaststellen agenda	3
2.	Mededelingen voorzitter	3
3.	Toezeggingen college	3

Portefeuille Grondbeleid en Grexen, Beheer openbare ruimte en begraafplaatsen, Vastgoed en projecten Crailo en Stationsgebied

4.	Mededelingen van en vragen aan wethouder Scheepers	3
5.	Vooruitblik en terugblik regionale aangelegenheden	3
6.	Krediet beschikbaar stellen ten behoeve van de uitvoering van het Groene Hart van de Meent	4
7.	Stedenbouwkundig plan en concept beeldkwaliteitsplan Stationsgebied	7

COMMISSIE RUIMTELIJKE ORDENING & WONEN

Aanwezig bij aanvang:

Voorzitter: mw. J. Kalk.

Griffier: J.I.V. Mekel.

Fracties: Hart voor Hilversum: M. Eerenberg en H. Koç; D66: J.E.M.G. Göbbels en H.R. Jaarsma;

VVD: H.H. Fennema, E. Leenheer, mw. H.M.G.J. van de Linde en M.F. Vogel; GroenLinks: F.R.

Kool; CDA: T. de Jong, E.J. Kruijswijk Jansen en D.E.O. Streutker; ChristenUnie: T. Pelsma; PvdA:

mw. F.F. van Drooge, J.P. Lahaise en J.B. Oude Elferink; SP: mw. B. Verweij en P.H.J.R. van

Rooden; Leefbaar Hilversum: mw. M.G. Kooloos; Hilversums Belang: H.P. Blok.

College: A.R.C. Scheepers, wethouder.

1. Vaststellen agenda (0.0)

De **voorzitter** opent de vergadering en heet allen welkom. Bij agendapunt 7 zijn er 11 sprekers, aan wie bloksgewijs in groepen van drie vragen kunnen worden gesteld.

Aldus wordt besloten en de agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Hilversums Belang:

- doet het voorstel van orde na de sprekers een besloten deel bij agendapunt 7 in te voeren.

De **voorzitter**:

- deelt mee dat het ordevoorstel bij agendapunt 7 aan de orde komt.

2. Mededelingen voorzitter (0.3)

Er zijn geen mededelingen.

3. Toezeggingen college (0.4)

Hart voor Hilversum:

- wijst op de openstaande toezegging T 18/120 over de aula aan de Bosdrift.

Wethouder **Scheepers**:

- is hard bezig met de plannen voor het rijksmonument en kondigt die in het tweede kwartaal aan.

4. Mededelingen van en vragen aan wethouder Scheepers (0.5)

Vragen van de SP met betrekking tot plaatsing extra bomen op het Langgewenst

In januari hebben de bewoners langs het Langgewenst een brief gestuurd naar aanleiding van plannen van de gemeente zes extra bomen te plaatsen op het Langgewenst. Zij zijn in december 2018 van de plannen op de hoogte gebracht. Bewoners vinden dat daarmee eerder afspraken worden geschonden. Het plaatsen lijkt de wens van de raad te zijn, maar de inwonersparticipatie wordt daarmee tekort gedaan.

Tevens kaarten zijn aan dat bijgeplante bomen slechts een kort leven beschoren zal zijn – de bomen zullen elkaar verdrukken, wat onvermijdelijk zal leiden tot kap van diezelfde bomen. De vraag reist of dit een wenselijk resultaat is voor wat essentieel een (tijdelijke) cosmetische ingreep is.

De brief van de inwoners is in handen gesteld van de wethouder ter behandeling. De **SP** begreep van inwoners dat er reeds een gesprek heeft plaatsgevonden.

De fractie zou graag het volgende willen weten:

1. Heeft de wethouder inderdaad dat gesprek gevoerd? Kan hij daar verslag van uitbrengen?
2. Klopt het dat bomen, eenmaal geplaatst, de reeds bestaande bomen uiteindelijk zullen verdrukken?
3. Betekent dit dat bomend derhalve slechts tijdelijk staan, omdat ze dan gekapt moeten worden?

4. Is de wethouder het eens met de SP dat geld uit het duizendbomenplan in essentie bedoeld is voor langdurige, bij voorkeur permanente, plaatsing van bomen, en niet voor tijdelijke ingrepen?
5. Dat het geld derhalve niet past geld uit het duizendbomenplan te gebruiken voor de plaatsing van deze bomen?
6. En is de wethouder, na het gesprek met inwoners, tot een ander inzicht gekomen? M.a.w gaat het planten van die bomen nog steeds door?
7. Ten slotte is het de fractie onduidelijk hoe tot de beslissing tot plaatsing is gekomen. Ibabs biedt niet de juiste methoden dat snel op te zoeken. In 2017 is een motie ingediend die om meer bomen op het plein verzocht (zij bijlage), maar die motie is destijds aangehouden. Daarna is het mij onduidelijk. Een schets hoe de besluitvorming tot stand kwam en of de raad er bij betrokken was is gewenst. (schriftelijk antwoord voor deze vraag is prima).

Wethouder **Scheepers**:

- heeft op 18 december een gesprek met omwonenden gevoerd die niet amused waren over zes bij te plaatsen bomen; ze worden tussen de andere platanen gezet en gaan op den duur naar elkaar toegroeien, zodat er een risico is dat ze elkaar in de weg gaan zitten;
- memoreert dat er een motie is aangenomen om bomen bij te plaatsen op de markt, waarop zijn voorganger Voorink een toezegging heeft gedaan; uitvoering is gepland eind deze maand/begin volgende maand.

Vragen van Hart voor Hilversum over fietsparkeerfaciliteiten

In het Coalitieakkoord 2018-2022 'Aan de slag' van 25 mei 2018 is opgenomen dat 'de fiets de beste manier is om je in Hilversum te verplaatsen' en dat mede daarom 'met het realiseren van het fietsparkeren in het centrum aan de slag wordt gegaan' (pp.13-14). Maar ook in de andere wijken en buurten buiten het centrum bestaat behoefte aan voorzieningen om de fietsen na gebruik te kunnen stallen. Deze behoefte doet zich vooral voor bij bezoeken aan instellingen met een publiek belang zoals, culturele instellingen, sportaccommodaties, maar ook bij kerk- en moskeebezoek in geheel Hilversum. **Hart voor Hilversum** wijst het college op deze behoefte aan fietsparkeermogelijkheden in deze situaties.

Om samen met het college naar oplossingen voor deze behoefte te zoeken, stelt de fractie het college de volgende vragen:

1. Is het college bekend met de behoefte aan fietsparkeerfaciliteiten in de nabijheid van instellingen met een publiek belang?
2. Zo neen, kan bij de inventarisatie van een mogelijke behoefte bij de buurtcoördinatoren aandacht worden gevraagd, terwijl zij doende zijn met het opstellen van de wijkagenda?
3. Indien de genoemde behoefte is geconcretiseerd, is het college dan bereid, wellicht overtollige, fietsenrekken beschikbaar te stellen?

Wethouder **Scheepers**:

- heeft redelijk inzicht in fietsparkeerbehoeften bij diverse instellingen; niet-overheidsinstellingen zijn in principe zelf verantwoordelijk voor hun eigen parkeergelegenheid voor auto's en fietsen;
- voelt niet zoveel voor een inventarisatie door buurtcoördinatoren omdat die een andere rol hebben, maar heeft aandacht voor specifieke problemen en oplossingen, zoals de moskee aan de Geuzerweg en Theater Santbergen.

5. Vooruit- en terugblik regionale aangelegenheden (0.10)

De SP:

- wijst als regioambassadeur op het ingelaste regiopodium op 22 maart waarvoor eenieder is uitgenodigd.

6. Krediet beschikbaar stellen ten behoeve van de uitvoering van Het Groene Hart van de Meent (0.14)

Woordvoerders

fracties: Hart voor Hilversum: M. Eerenberg; D66: H.R. Jaarsma; VVD: E. Leenheer; GroenLinks: F.R. Kool; CDA: T. de Jong; ChristenUnie: T. Pelsma; PvdA: mw. F.F. van Drooge; SP: mw. B. Verweij; Leefbaar Hilversum: mw. M.G. Kooloos; Hilversums Belang: H.P. Blok. College: F.G.J. Voorink, wethouder.

De voorzitter:

- deelt mee dat de commissie wordt gevraagd de raad te adviseren een krediet van € 125.000,- beschikbaar te stellen ten behoeve van het burgerinitiatief 'Het groene hart van de Meent' en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten van gemiddeld jaarlijks € 13.463,- over een periode van tien jaar te dekken uit het buurtenbudget uit programma 2.

GroenLinks:

- vindt het een geslaagd voorbeeld van buurtparticipatie: een plan van onderop dat nu zijn beslag kan krijgen;
- vraagt met betrekking tot de brief van de wijkagenda wat het college precies doet om de impasse rond de ontwikkeling van Meentzicht 2 te doorbreken, een belangrijk project dat veel voor de doorstroming in de wijk kan betekenen;
- is nieuwsgierig wat de gesprekken op 2 november met Gooi en Omstreken, Albert Heijn en het gezondheidscentrum hebben opgeleverd.

Hilversums Belang:

- ziet een gevraagd krediet zonder een goedgekeurd investeringsbudget en dat kan volgens haar niet.

De PvdA:

- complimenteert ambtenaren en het college met het voorbeeldtraject van cocreatie en is inhoudelijk blij met het voorstel;
- kan in de begroting het totaalbedrag voor buurtenbudget in Hilversum en voor de Meent niet vinden;
- kan niet beoordelen wat de Meent moet inleveren van zijn reguliere agenda/budget en vraagt of de bewoners daarover zijn geraadpleegd en een oordeel hebben;
- vraagt zich af waarom het college niet kiest voor dekking uit het normale budget, omdat de pleinen toch al aan vernieuwing toe waren;
- informeert in hoeverre bewoners weten welk budget ze hebben en wat ze kunnen bereiken.

De ChristenUnie:

- sluit zich aan bij de complimenten;
- vraagt op welke wijze de gemeente wijken kan stimuleren die minder goed samenwerken en een minder goede samenhang hebben.

Leefbaar Hilversum:

- sluit zich aan bij de andere fracties en wil het prachtige initiatief zeker honoreren;
- zou het mooi vinden als het initiatief een olievlekwerking heeft.

D66:

- is positief over het plan en het proces, maar heeft moeite met de kosten; de raad heeft nog geen kaders gesteld voor buurtagenda's; bij gebrek aan kaders is er niet te toetsen;
- herinnert eraan dat al in 2017 een forse investering duidelijk werd, die in de Begroting 2018 had kunnen worden gefinancierd uit gewone gelden.

De SP:

- sluit zich aan bij D66, de PvdA en de financiële opmerkingen van Hilversums Belang en GroenLinks;
- vindt de vraag gerechtvaardigd of bekostiging uit een ander budget zou moeten plaatsvinden;

- suggereert een beroep te doen op het ozb-fonds niet particulieren (stadsfonds), aan welke voorwaarden volgens haar wordt voldaan;
- heeft naar aanleiding van het project zorgen over de toekomst en of de nota over buurtbudgetten in relatie te zien is tot de nieuwe nota Buurten;
- wil weten hoe de wethouder omgaat met the Right to Challenge in relatie tot de nieuwe nota en dit soort initiatieven.

Het CDA:

- lijkt de boekhoudkundige correctie prima en heeft geen moeite met de tienjarige afschrijving, die recht doet aan de aanpassingen;
- sluit zich aan bij de complimenten over het participatieproces;
- is benieuwd hoe in de toekomst wordt omgegaan met toekomstige investeringen en de exploitatie; als de hoogte van het budget buurten en wijken is ingestoken op exploitatie en blijkt dat veel meer investeringen worden gedaan, is de fractie benieuwd wat het effect gaat worden;
- meent dat 'Kadernota 2019' op bladzijde 2 van het voorstel 'Kadernota 2020' moet zijn.

De VVD:

- herinnert aan het twee jaar terug spreken over de kadernotitie 'Levende buurten' en het financiële proces daarvan; toen ging het erover dat de raad in positie moet zijn in kaderstellende en controlerende zin en daarnaast ruimte nodig is voor tussentijdse plannen, die een snelheid hebben dat ze niet in een normale raadscyclus passen; dat kan van voorliggend plan moeilijk beweerd worden;
- sluit zich aan bij de fracties die het jammer vinden dat het plan pas nu voorbij komt en gaat ervan uit dat het te maken heeft met leren omgaan met buurtcycli en buurtagenda's;
- nodigt de wethouder nadrukkelijk uit om de werkgroep Omgevingswet bij het nadenken over de buurtagenda en – participatie te betrekken, omdat het daar grote raakvlakken mee heeft.

Wethouder **Scheepers**:

- zegt dank voor de complimenten, die vooral naar de buurt uitgaan, die zelf met het idee is gekomen;
- antwoordt in reactie op de brief die GroenLinks noemde dat de wijkwethouder bezig is met Meentzicht 2 en daarop in een later stadium terugkomt;
- beaamt dat een krediet zonder investeringsbudget wordt gevraagd; normaal gesproken vraagt het college bij de begroting een investeringskrediet aan en is er daar autorisatie; het college heeft altijd gedacht dat het project te dekken is uit het buurtenbudget, zijnde een exploitatiebudget van € 500.000,-; werken boven € 50.000,- kunnen niet uit het exploitatiebudget betaald kunnen worden, zodat hij nu alsnog het krediet aanvraagt; tussentijds kan het college een investeringskrediet aanvragen bij de raad, waarvan de gevolgen bij de Kadernota 2020 en meerjarenraming worden verwerkt; het betreft geen afwijking van de begroting;
- licht toe dat de € 500.000,- geen specificatie per wijk omvat; er zijn over de verdeling per wijk onvoldoende kaders; naar de toekomst toe zijn die kaders nog scherp te stellen;
- kondigt in de vervolgnotitie Buurten kaders over financiën aan; de exploitatielast neemt hij vanaf 2020 mee en voor het investeringskrediet vraagt hij nu toestemming van de raad; de **VVD** herinnert aan het uitgangspunt van de kadernotitie Buurten dat de buurtcyclus aansluit op de begroting en de jaarrekening; het is de bedoeling dat de opbrengsten van buurtcycli bij het opstellen van de programmabegroting betrokken zouden worden; dat betekent niet dat het budget van € 200.000,- vrij besteedbaar is en niet verder besproken zou moeten worden; wethouder **Scheepers** bevestigt dat, maar het definitieve budget is na het opstellen van de programmabegroting vastgesteld; naar de toekomst toe is dat beter te regelen;
- stelt dat het stadsfonds minder een investeringskarakter heeft en het gaat om een typische wijkproject; hij vindt dat het buurtenbudget zich wel heel erg leent voor dit soort projecten; het is dus minder geëigend om dat uit het stadsfonds te betalen;

- heeft geleerd dat het radicaal anders moet met het geld en dat zaken breder te trekken zijn dan Zorg en Samenleving; wat hem betreft kijkt een brede raadsgroep verder naar het onderwerp.

Tweede termijn

De PvdA:

- is het nog niet duidelijk waarom het project niet als herinrichting van de openbare ruimte wordt gezien, nu moeten bewoners zaken zelf betalen;
- heeft enigszins moeite met het wel goedkeuren van kapitaallasten van een nog niet verdeeld budget; waarom heeft het college daarover niet eerst nagedacht alvorens met een voorstel te komen, zodat de gevolgen van het budget voor de andere wijken beoordeeld hadden kunnen worden.

D66:

- komt in de BVS terug op kaderstelling met inhoud;
- kondigt een amendement aan met betrekking het dekken uit een andere post.

De SP:

- informeert naar de invloed op de wijkagenda voor de toekomst;
- is niet gecharmeerd van het antwoord van de wethouder over het stadsfonds;
- lijkt het de moeite waard om een aanvraag in het kader van het stadsfonds te doen, omdat soortgelijke projecten wel worden gehonoreerd en aan de voorwaarden van het stadsfonds wordt voldaan.

Wethouder Scheepers:

- dekt een deel uit de groenimpuls, maar verder lag het project een fors aantal jaren in de toekomst en het was moeilijk om met budgetten te schuiven; daarom is gekozen om dekking vanuit het buurtbudget te doen;
- benadrukt dat het gaat om een investeringskrediet en een betrekkelijk klein bedrag op het buurtenbudget drukt;
- wil vanwege het plant- en zaaiseizoen zo snel mogelijk met het project beginnen.

Advisering aan de raad

Alle fracties maken een voorbehoud. De PvdA vraagt om behandeling met debat.

7. Stedenbouwkundig plan en concept beeldkwaliteitsplan Stationsgebied (0.42)

Woordvoerders

fracties: Hart voor Hilversum: M. Eerenberg; D66: J.E.M.G. Göbbels; VVD: mw.

H.M.G.J. van de Linde; GroenLinks: F.R. Kool; CDA: D.E.O. Streutker; ChristenUnie: T. Pelsma;

PvdA: J.P. Lahaise; SP: P.H.J.R. van Rooden; Leefbaar Hilversum: mw. M.G. Kooloos; Hilversums Belang: H.P. Blok.

College: A.R.C. Scheepers, wethouder.

Het CDA:

- doet het voorstel van orde om na de insprekers als eerste het woord te mogen voeren; de **VVD** bevreemdt het dat dit verzoek als een ordevoorstel wordt gedaan; de **voorzitter** neemt dit punt mee naar de werkgroep vergaderen.

Insprekers

De heer Holdorp (Fietsersbond):

- komt in goed overleg met het college en de commissie op voor de veiligheid van fietsers;
- betreurt dat de samenhang van het Stationsplein en de Kleine Spoorbomen nog niet uitgewerkt is, maar verwacht wel dat het uiteindelijk tot een goede uitkomst zal luiden;
- vindt het jammer dat er geen knip in de autorichting in de noord/zuid-richting vanuit de Koninginneweg wordt gerealiseerd; het blijft mogelijk om zuidwaarts te rijden en daarmee de

Schapenkamp extra te belasten, wat de veiligheid op oversteekgebied bij de fietserstunnel geen goed doet;

- hoopt dat de realisatie van een aantrekkelijke verblijfsruimte op het Stationsplein het plein van de toekomst zal zijn, op een wijze zoals door het college is gepresenteerd;
- ziet het raadsvoorstel ook als verkeersplan voor doorstroming van het autoverkeer, aangekleed met veel bomen; die bomen zouden wel volgroeid moeten kunnen worden geplant;
- staat een fietstunnel oost/west voor, maximale snelheid van 30 km uur en als bomen groot kunnen worden geplant en dan vindt hij het plan van het college een aanvaardbare oplossing;
- baart de oversteek vanuit de Leeuwenstraat en Spoorstraat en de fietserstunnel nog zorgen met betrekking tot de veiligheid;
- wil de overige knelpunten in een overleg nog nader bespreken; het gaat dan om de Kleine Spoorbomen, die een directe relatie hebben met een goede uitwerking van het Stationsplein;
- waardeert het overleg en volgt de plannen kritisch;
- wil bij de verdere uitwerking worden gehoord ten behoeve van de belangen van de fietsers.

De heer **Van Haren** (Rocov):

- was verrast over de inrichting van het busstation, omdat de ruimte voor de bussen kleiner was dan bij de vorige plannen;
- meent dat door een vastgoedproject en vergroening geen rekening wordt gehouden met functionaliteit van het busvervoer, zoals toekomstige elektrificatie en elkaar passerende bussen;
- wil rekening houden met calamiteiten zoals spoorwegstremmingen van treinen, waarvoor extra ruimte voor bussen nodig is;
- wil het gebouw niet massaal en groot laten overkomen en vindt een esthetisch niet groot gebouw prima; als de draaicirkel van de bussen te klein is vanwege een in de weg staand gebouw, dan moet het gebouw de hoogte in gaan, waardoor bussen onder het gebouw kunnen doorrijden;
- wil geen extra rondje van bussen rondom het gebouw van Entrada, wat extra exploitatiegeld kost; de regio heeft de provincie gevraagd om meer budget voor het openbaar vervoer, wat met dit plan tegenstrijdig is; in dit geval zou hij als provincie zo'n verzoek afwijzen;
- pleit met klem voor een busstation dat wordt uitgevoerd volgens het oorspronkelijke idee, waarbij het busstation gedurende vele jaren aantrekkelijk is voor de stad en de regio;
- weet zich gesteund door Connexxion en de provincie, maar realiseert zich dat de raad beslist;
- pleit voor uitvoeren van het plan uit 2018, waarvoor de reizigers van Hilversum erkentelijk zijn.

De heer **Wierds** (Slokker Vastgoed bv):

- laat weten dat zijn vastgoed zich bevindt aan de rechterzijde op het Stationsplein, bij Europcar en MBO Utrecht;
- heeft zorgen drie publieke functies, de kiss- en ridezone, de ingang van de langs het spoor te realiseren ondergrondse parkeergarage en de ingang van de te realiseren ondergrondse scootertergarage;
- merkt op dat zijn gebouw in de nieuwe plannen een woonfunctie krijgt, hetgeen hij toejuicht, vraagt zich af hoe de drie verkeersstromen veilig en direct voor een woonfunctie kunnen plaatsvinden;
- is bang dat bij bijvoorbeeld een vertragende trein een chaotische situatie ontstaat met gevaar en hinder voor verkeersdeelnemers en bewoners;
- pleit voor alleen een kiss & ridezone, een in- en uitrit van de ondergrondse garage ter hoogte van de huidige geplande uitrit te maken en de ondergrondse scooterstalling te verplaatsen naar de locatie van de toekomstige fietsenstalling voor 7.000 fietsen;
- maakt zich zorgen over een tegenover het woongebouw te plaatsen nog groter woongebouw met zeven woonlagen, waardoor bewoners van het achterliggende gebouw nooit meer de zon zullen zien.

De **SP**:

- begrijpt dat het gaat om van noord naar zuid rijden gaan via de parkeergarage;
- vraagt of Rocov andere eisen heeft dan de provincie; de heer **Van Haren** heeft nog niet van de provincie gehoord dat allen met de plannen voor het busstation instemmen en komt alleen op voor belangen van de reizigers.

GroenLinks:

- informeert naar de zorg van de Fietsersbond over het niet realiseren van de knip noord-zuid voor autoverkeer;
- ziet vooruitgang in het aantal busplatforms, met meer ruimte voor bussen en vraagt of de zorg van Rocov gebaseerd is op feiten (tekeningen, uitgewerkte draaicirkels);
- probeert achter het belang van het pleidooi van de heer Wierds voor verkeersveiligheid te komen.

De heer Holdorp (Fietsersbond):

- legt uit dat uitgaand verkeer vanuit de Q-parkgarage straks ook mogelijk in zuidelijke richting naar de Beatrixtunnel toe; dat betekent een verdubbeling van de infrastructuur ten opzichte van de situatie nu; het is niet helemaal duidelijk of de busbaan daar ook nog naast komt;
- vreest voor een dubbelbaans Schapenkamp met een maximumsnelheid van 50 km per uur.

De heer Van Haren (Rocov):

- stelt dat groenvoorzieningen de doorgang van alle bussen belemmeren en maakt zich daarover zorgen.

De heer Wierds (Slokker Vastgoed bv):

- heeft niet alleen verkeersveiligheid als belang en wil het recht van zelfontwikkeling op zijn pand toepassen; als veel verkeersstromen bij elkaar komen heeft dat invloed op de waarde van de woningen; dat is zijn belang.

Mevrouw Van Oostveen:

- is het gebleken dat Hilversum het Stationsplein als verbindende factor heeft, zodat er toch een verbindende factor is;
- constateert dat een deel van 'ons' zich niet gehoord voelt;
- vindt het recreatieve deel van een stationsplein van groot belang, juist voor de doelgroepen met weinig budget, zoals jongeren;
- zou het prachtig vinden als het Stationsplein een stadspark wordt, waarbij er waarde wordt geschonken aan groen en leefbaarheid;
- wil iedereen zich juist bij het station fijn en veilig laten voelen, waarbij men niet alleen naar geld moet kijken, maar ook naar duurzaamheid;
- staat voor Hilversum geen tweede Bijlmer voor, maar een menselijke maat aan ruimten;
- vindt al het onderzoek niet voor niets gedaan en vindt dat het veel mooier kan worden;
- pleit voor uitstel van het besluit en stelt voor nog dieper op de materie in te gaan;
- staat een lijst van bewoners voor die aan de lijst van de raad wordt toegevoegd en wordt meegenomen bij het uitwerken van het plan.

de heer Pater;

- voert buitenparlementaire oppositie met zijn website 'Politiek Hilversum';
- herinnert dat het college al 65 jaar terug voorstelde het spoor te verdiepen, waarop de raad besloot dat het iets voor lange termijn zou zijn; kosten zijn echter nog nooit onderzocht;
- stelt dat auto's nu nog maar op vier plekken van oost naar west kunnen komen en dat zal in de toekomst nog maar op twee plekken kunnen, terwijl er steeds meer auto's komen;
- wijst erop dat Hilversum niets over het lightrailproject laat horen;
- denkt dat wethouder Scheepers een fatsoenlijke lobby voor ondertunneling wil voeren bij ProRail, gemeenten, provincie en Europa, ook vanwege toenemend treinverkeer naar gemiddeld 28 treinen per uur, met toenemende geluidsoverlast en vaker sluitende spoorbomen;

- stelt dat nu de tijd rijp is om het voor eens en altijd goed te doen, omdat Hunkemöller weg wil gaan, de zone bij het Centraal Station nog niet is aangepakt en de bouw van de Oosterengwegtunnel nog niet is begonnen;
- laat weten dat bij verdiept spoor vijftien voetbalvelden vrijkomen ter vrije invulling;
- haalt uit het coalitieakkoord aan dat de coalitie zich sterk maakt voor verdiept spoor;
- informeert naar de stand van zaken van lightrail en stadsdistributie;
- stelt voor het besluit om € 67 miljoen te besteden uit te stellen en eerst zaken na te gaan en na te denken over een referendum een onderzoek naar verdieping of ondertunneling van het spoor.

De heer Weening:

- memoreert dat de Oosterspoorlijn in 1874 is aangelegd en in 1892 daarna industriële ontwikkeling in Oost plaatsvond met woningen; een voetgangersbrug is in 1914 in gebruik genomen; enkele jaren daarna kwamen de grote en kleine spoorbomen;
- herinnert aan de komst van het Dudok fietserstunneltje in 1928 en de Beatrixtunnel in 1938;
- stelt dat Oost steeds verder achter het spoor wordt gestopt en in 1990 het historische stationsgebouw net voor de toekenning van een monumentale status werd gesloopt;
- herinnert aan de in 2008 geopende fiets- en voetgangerstunnel;
- is bezorgd dat het Zevenstraatjesmodel een verdere doortrekking van de muur van het Teleac-gebouw betekent;
- meent dat nu een hele andere opdracht zou zijn gegeven dan jaren terug; er is echter nog niets onomkeerbaars gebeurd;
- dringt aan op bezinning en plannen goed aan te laten sluiten bij wat in de Spoorzone gebeurt;
- raadt aan goed na te denken over het leven inblazen van de oost-westverbinding;
- is van mening dat een onafhankelijk onderzoek noodzakelijk is.

GroenLinks:

- constateert dat er nu al een muur is met het stationsgebouw en met de bebouwing aan de Koninginneweg; bij die laatste bebouwing ontstaat door het plan meer doorzicht en de fractie vraagt welk probleem de heer Weening daarmee heeft;
- vraagt de heer Pater waar het voorliggende stedenbouwkundig plan ondergronds spoor onmogelijk maakt.

Hilversums Belang:

- vraagt wat de sprekers hun belangrijkste punt van hun inspraakbijdrage vinden.

De SP:

- hoort van de sprekers de wens om besluitvorming uit te stellen en dat sluit aan op haar insteek;
- vraagt of het manifest te lezen is als een pleidooi voor het doen van onafhankelijk onderzoek naar elementen rond het spoor en dat het nuttig is om samen te werken met fracties om een motie op te stellen.

Het CDA:

- vraagt waar het bedrag van € 67 miljoen volgens de heer Pater vandaan komt.

De heer Weening:

- heeft moeite met de muurvorming van het stationsgebouw en het Teleac-gebouw;
- ziet op de Koninginneweg passages met bebouwing en vindt dat ook een zorg;
- wil vanuit het Oosterspoorplein ook iets van het centrum kunnen zien;
- is van oordeel dat de verbinding van oost naar west het belangrijkste is; daarnaast is een second opinion van een onafhankelijke grote partij nodig.

De heer Pater:

- antwoordt dat het voorliggende plan niet veel belemmert, maar vindt het jammer nu € 65 miljoen uit te gaan geven en vindt dat er een aanpak moet komen van Media Park tot sportpark;
- stelt dat ondergronds brengen van het spoor alle plannen aangaat;
- vindt nu € 65 miljoen investeren zonde en wil een groot bedrag bij elkaar laten sprokkelen;
- is van opvatting dat 107.400 m² braakliggend terrein ligt bij ondergronds brengen van het spoor dat naar believen is in te delen.

Mevrouw Van Oostveen:

- vindt leefbaarheid, menselijke maat en recreëren van groot belang.

Mevrouw Bering:

- is een bezorgde burger, woont in een appartement aan de Buys Ballotstraat en kijkt uit op het industrieterrein aan de Korte Noorderweg, waar Wibaut bouwplannen heeft, die via de griffie aan raads- en commissieleden zijn verstuurd;
- heeft zorgen over de 17 tot 30 meter hoogbouw aan de Korte Noorderweg, zonder menselijke maat en zonder kleine korrel en geen diversiteit aan bewoners, wat tegenstrijdig is aan wat is vermeld in de Structuurvisie 2030;
- verwijst naar de ingekomen stukken hierover;
- baren de voorgenomen bouwplannen met zes tot acht bouwlagen aan de Koninginneweg van 17 tot 22 meter hoogbouw grote zorgen; de omgeving ziet er dan ineens veel anders uit;
- verwacht dat de Koninginneweg straks een enorme muur met zichtgaten zal vormen, waarvan een planoloog uit Amsterdam heeft aangegeven dat het een heel slecht idee is;
- verbaast het dat de overgang tussen hoogbouw en laagbouw niet tussen centrum en grootschalige gebouwen te vinden is en daarnaast sluiten de accenten van zes tot acht bouwlagen niet aan bij de bestaande gebouwen;
- stelt dat niet juist wordt aangesloten op de nieuwe omgeving en de wijk Over 't Spoor;
- vreest dat accenten de weg vrijmaken voor veel meer hoogbouw en wil die uit het plan geschrapt zien.

De heer Triebels (Bewonersgroep Liebergerweg en omgeving):

- meent dat optimaliseren van een deel het optimaliseren van het geheel in de weg kan staan, bijvoorbeeld bij de Oosterengweg, waar een verkeersweg in een tunnel wordt verwacht, zodat het spoor nooit meer naar beneden kan worden gebracht;
- ziet aan de oostkant van het spoor verschraling en terugloop, die door het plan zullen versterken, allereerst door het afknijpen van de verbinding Kleine Spoorbomen en door achterwege blijven van een samenhangend plan dat het gebied oostelijk van het Station omvat;
- is van opvatting dat het probleem is dat de realisatie van het plan de oplossingsvariabelen voor Oost sterk doet verminderen;
- noemt een ongelijkvloerse kruising bij de Kleine Spoorbomen en een traverse oplossing bij het Station nu nog mogelijk, maar straks niet meer;
- ondertekende het manifest 'Denk goed na' en gaat er vanuit dat het college deze time out wil benutten om tot optimalisatie van het geheel te komen.

De heer Bakker (bestuur bewonersvereniging J. Geradtsweg en direct omwonenden viaduct):

- noemt het kernprobleem het postzegelden van de gemeente: problemen die enorm zijn oplossen op de vierkante millimeter; een brede en langetermijnvisie ontbreken;
- vindt een ander probleem het gebrek aan bewonersparticipatie; de eerste bewonersbijeenkomst is pas op 19 maart; daardoor voelen bewoners zich niet serieus genomen;
- herinnert aan de brief aan bewoners met de zin 'meer verkeer in de ochtendspits oplossen met een fietsersbrug over het spoor bij het viaduct';
- vraagt of het zonder enige onderbouwing verlengen van de opstelstrook bij het viaduct wel de beste oplossing is;
- wijst op het altijd vaststaande verkeer op de J. Geradtsweg, zodat er een structurele oplossing en een langetermijnvisie nodig zijn;

- voorspelt met KL26 een enorme toename van het verkeer op de aansluiting J. Geradtsweg, wat een langetermijnoplossing tevens noodzaakt;
- wil verder en breder kijken, bijvoorbeeld naar algemene ontlasting van de J. Geradtsweg via de Erfgooiersroute;
- hoort niets over het komende Mobiliteitsplan 2020;
- vraagt wat Welstand vindt van het kappen van bomen bij het viaduct;
- wil het voorliggende plan niet laten doorvoeren en eerst een grondige onderbouwing daarvan zien;
- vraagt waarom het besluit met betrekking het viaduct nu doorgedrukt moet worden bij de plannen rondom het Stationsgebied;
- adviseert het postzegeldenken te stoppen;
- sluit zich aan bij het manifest 'Denk goed na'.

De heer Koelemij:

- wijst op een verkeerd verstuurd nieuwsbrief op 7 maart met een uitnodiging voor buurtgesprekken waarin straten zijn vergeten;
- attendeert op niet goed verlopen klankbordgroepen, waarbij hij verwijst naar de mail van de heer Barends die redenen bevat waarom die niet goed zijn gegaan;
- laat weten dat onderzoek naar een fietsenstalling voor 7000 fietsen € 450.000,- heeft gekost;
- merkt op dat scholen met duizend kinderen niet zijn betrokken in het proces;
- mist samenhang en visie en zou graag een onafhankelijk onderzoek zien, omdat hij denkt dat het beter kan;
- mist integratie met de Mobiliteitsvisie 2020;
- stelt dat de huidige plannen niet door kunnen naar de raad.

De heer Van der Woude:

- doet een oproep namens alle buurtverenigingen in Oost;
- vindt de projecten Stationsgebied, Kleine Spoorbomen en Spoorzone onlosmakelijk met elkaar verbonden;
- wijst op de 30.000 bewoners van Oost en heeft namens die buurt het manifest 'Denk goed na' aan de burgemeester aangeboden;
- wil geen beslissingen met onomkeerbare gevolgen laten nemen;
- wil de projecten Kleine Spoorbomen, fietsbrug bij het viaduct en plannen voor het Stationsgebied voorlopig stoppen en in een periode van bezinning een deskundig, compact en onafhankelijk onderzoek laten doen;
- wil en kan niet op de stoel van de gemeente gaan zitten, maar kan vanwege onvolledigheid niets anders vragen dan uitstel van de besluitvorming van de voorliggende plannen en het opzetten en uitvoeren van onafhankelijk onderzoek, waarbij de wethouders Wolthers, Voorink, Scheepers, ProRail en bewoners betrokken zijn;
- vraagt om support en actie.

De SP:

- vraagt wat wordt bedoeld met een compact onderzoek.

Het CDA:

- vraagt op welke termijn de uitslag van het compacte onderzoek bekend moet zijn.

De heer Van der Wouden:

- doet graag onderzoek samen met fracties;
- bedoelt met compact dat het onderzoek voor de zomer klaar is.

Eerste termijn

De voorzitter:

- vraagt of de commissie de discussie vanavond wil afronden of op die een andere datum wil voortzetten;

Besloten word de discussie vanavond af te ronden.

Hilversums Belang:

- doet het voorstel van orde om de vergadering in beslotenheid voort te zetten ten behoeve van bespreking van geheime financiële stukken; **D66** vindt dat voorstel onelegant naar de aanwezigen op de publieke tribune toe.

Besloten wordt het besloten deel van de vergadering na afloop van het openbare deel te houden.

Het CDA:

- wil vanwege het punt dat heel veel mensen raakt als eerste het woord voeren;
- pleit ervoor het stuk nu niet rijp voor besluitvorming te verklaren;
- herinnert aan de tweedeling van Hilversum in de afgelopen eeuw door het spoor;
- stelt dat zolang die tweedeling er is mensen pech hebben dat ze in Oost wonen;
- memoreert dat in de vorige coalitieperiode volmondig ja tegen de herinrichting van het Stationsgebied is gezegd; nu is het de vraag om men toen wel ambitieus genoeg was, omdat de tweedeling van Hilversum door het spoor daarbij toen niet aan de orde kwam;
- vraagt zich af of een besluit te nemen is als de discussie over de tweedeling niet is gevoerd;
- kwam laat tot het inzicht dat de tweedeling is vergeten en die een visie op Hilversum de komende honderd jaar noodzaakt: tweedeling in stand houden of daaraan iets doen;
- concludeert dat de opdracht niet helemaal goed is geformuleerd en pleit daarom voor het maken van een pas op de plaats;
- vindt een tegenstem voor of tegen het voorstel niet aan de orde en stelt dat het erom gaat voor welk Hilversum men kiest; de fractie kiest voor één integraal Hilversum;
- parkeert het Zevenstraatjesmodel;
- wil vooral luisteren naar wat er leeft bij de inwoners;
- staat een aanvullende opdracht aan de wethouder voor om nieuw, een compact en een binnen korte termijn haalbaar onderzoek te doen met een visie op Oost en West en op basis daarvan te besluiten over het Zevenstratenmodel;
- vraagt de wethouder wat de consequenties zijn van het uitstel, wat de verdere tijdplanning in de verdere besluitvorming is, wat de impact is op die besluitvorming, welke zaken al dan niet in beslotenheid moeten worden gehouden om vertraging te voorkomen en of mogelijk een aangepast besluit naar de raad kan, waarbij enerzijds de wethouder een aanvullende opdracht krijgt en vorderingen en stappen in de verdere planvorming te maken voor uitvoering en inrichting van het Stationsgebied;
- vraagt de commissie zich achter haar voorstel tot uitstel te scharen.

Leefbaar Hilversum:

- ziet een grote opgave en uitdaging voorliggen voor de huidige en komende generatie;
- wil alle opties bezien en goed naar elkaar luisteren, vooral naar bewonersgroepen;
- is wel voor een onafhankelijk onderzoek;
- stelt dat het moeilijk wordt om mensen uit Oost via de J. Geradtsweg naar het centrum te laten gaan, omdat het daar al vaststaat;
- stelt dat een verdiept spoor technisch en financieel niet makkelijk is en kiest voor ondertunneling;
- vindt een brug over het stationsgebouw niet echt mooi;
- neemt liever de expertise van de burgers ter harte;
- stelt voor een pas op de plaats met minstens een jaar te verlengen opdat alle opties te analyseren zijn;
- wil het nu in één keer goed doen, omdat het gaat om heel veel geld.

De ChristenUnie:

- was altijd voorstander van ondertunneling van het spoor, maar het Rijk werkt daaraan niet echt mee en de kosten daarvan zijn enorm hoog;

- vindt ondertunneling geen reëel scenario om te onderzoeken;
- is blij met de afwijzing van een tweede Beatrixtunnel bij de Schapenkamp en wil juist meer toegankelijkheid voor fietsers en voetgangers; bovendien draagt een tunnel niet bij aan sociale veiligheid;
- kan zich prima vinden in wonen bij het Station;
- heeft al vaker aandacht gevraagd voor de knelpunten in Oost en het oplossen van verkeersproblemen op het Oosterspoorplein;
- wil de beleving van het Oosterspoorplein met groen sterk verbeteren;
- vindt de huidige fietserstunnel heel erg steil en diep en wil die verminderen; dat zou niet kunnen vanwege de hulpdiensten; uit onderzoek en navraag blijkt echter dat er geen noodzaak is voor hulpdiensten om daar te komen; daarom vraagt zij de wethouder te onderzoeken welke mogelijkheden zijn voor de sloop en herbouw van o.a. de bruidsmodezaak; de huidige doorgang is te smal en men kan straks niet langs het gebouw lopen omdat daarlangs een weg loopt;
- vraagt de wethouder serieus te onderzoeken welke kansen er zijn om fietsers en voetgangers via een tunnel onder het spoor te brengen bij de Kleine Spoorbomen;
- denkt dat het afsluiten van de Kleine Spoorbomen de meest veilige oplossing is en roept het college op goed naar die mogelijkheid te kijken, gezien de intensivering van de treinenloop;
- stelt dat het huidige stationsgebouw kleiner of in het midden een brede passage; wil straks boven de tunnel vrij uitzicht richting het centrum of het nieuwe groene Oosterspoorplein;
- wil eens goed kijken naar de bouwhoogten bekeken vanuit het perspectief van de Noorderweg;
- onderschrijft de ingeslagen weg van het college, maar adviseert de twee wethouders beter te kijken naar adviezen van de inwoners;
- vraagt of de wethouder bereid is bovenstaande zaken en onderzoeken later dit jaar naar de raad wil brengen;
- wil weten welke mogelijkheden er zijn om het Stationsgebouw aan te passen;
- is benieuwd naar gesprekken tussen NS stations en de gemeente, of wordt gekeken naar de samenhang tussen het project en welke impact de verbouwing van het Stationsgebouw heeft voor NS stations, die wellicht tot een ander exploitatiemodel zal leiden;
- vindt het voorstel nog niet rijp voor besluitvorming in de raad.

De PvdA:

- heeft voor de verkiezingen ook ingestemd met de plannen voor het Stationsgebied;
- staat nog altijd een aantrekkelijke inrichting voor;
- maakt zich nu ernstige zorgen;
- heeft het schrikbeeld van een gedeelde stad met fantasieloze hoogbouw, nu dreigt een wand tussen Koninginneweg het spoor de barrière tussen Oost en West het beeld te versterken;
- mist stedenbouwkundige samenhang tussen beide projecten;
- vindt het ontbreken van een samenhangend plan voor de Spoorzone aan beide zijden de eerste misser en de blijvende noord-zuidoriëntatie de tweede misser;
- pleit voor een oost-westoriëntatie met een doorbreking van de barrière door het spoor;
- vindt het Stationsgebied de beste en meest logische plek om die barrière binnen redelijke termijn te doorbreken; dat lijkt met het voorliggende plan verder weg dan ooit;
- wil realistische impressies die laten zien hoe hoog gebouwen écht worden;
- mist de relatie van het plan met Oost en het centrum ontbreken;
- vindt het plan niet voldoen aan de ambitie om een aangename entree tot het centrum te creëren;
- vindt de overblijvende ruimte tussen hoogbouw nogal klein, zodat het de vraag is hoe de toenemende stroom reizigers moet worden verwerkt; de ambitie is immers een aantrekkelijk en geliefd verblijfsgebied, waar ook het fietsverkeer zich doorheen moet wringen;
- vreest dat fietsers en voetgangers zich bij het Stationsgebied in de weg gaan zitten;
- wil de optie van spoorverdieping open houden;
- heeft zorgen over het weren van het autoverkeer van de markt en dat naar de Koninginneweg te dirigeren; die verlenging van de Centrumring levert meer autoverkeer vlak voor de Kleine Spoorbomen op en daarnaast krijgen meer omwonenden dan nu langs de route

Koninginneweg-Schoolstraat-Langgewenst nogal wat extra autoverkeer te verwerken; daarnaast is er nog de onrealistische vernauwing aan het begin van de Koninginneweg, waar er voor voetgangers nauwelijks ruimte zal zijn;

- kiest voor een echt autoluw plan, dat voorziet in het opheffen van minimaal één grote parkeergarage, de Marktgarage van Q-park, wat de ingewikkelde Koninginnewegroute overbodig zou kunnen maken;
- is niet enthousiast over KL26 en KL28 en ziet in de huidige planvorming te veel haken en ogen, zoals een slechtere autobereikbaarheid van het Oosterspoorplein en de Kleine Drift, terwijl de Simon Stevinweg meer verkeer de verstouwen krijgt;
- vindt de plint van nieuwe gebouwen op het Stationsplein een ander punt van zorg, met de benodigde winkels en horeca;
- vindt het voorliggende plan niet rijp voor de raad en wil onderzoek doen waarin NS en ProRail nadrukkelijk worden meegenomen, zo ook de optie verdieping en ondertunneling van het spoor;
- raadt aan te leren van fouten uit het verleden, te leren van de publieke tribune en goed na te denken; in dat geval denkt de PvdA graag mee om tot een goed plan te komen, met medeneming van opmerkingen van insprekers.

Hilversums Belang:

- herhaalt haar voorstel van orde tot een besloten vergadering te komen;
- vraagt:
 1. waarom de tweedeling met Oost volgens het college juist minder is;
 2. waarom tweerichtingsverkeer op de Koninginneweg nodig is tegen zulke hoge kosten;
 3. waarom het college vindt dat het Huisman-alternatief niet kan;
 4. wat gaat de gemeente buiten het spoorgebied in Oost investeren in geld en inzet.

GroenLinks:

- vindt dat er in de basis een goed plan ligt, maar dat dat niet los gezien kan worden van het leden van de Centrumring om de Markt;
- stelt dat met deze stap de markt volwaardig onderdeel wordt van het centrum, met meer verkeer langs de Koninginneweg, waardoor de Kleine Spoorbomen aanpassing behoeven, met als gevolg een benodigde fietsbrug langs de J. Geradtsweg;
- memoreert dat sinds 2016 veel is onderzocht en geparticipeerd, wat tot bijstelling van plannen heeft geleid;
- heeft ook verbeterpunten: vier tot vijf bouwlagen is voldoende; geforceerd zoeken van verbindingpunten met het mislukkingen uit het verleden en aan het begin van de Leeuwenstraat is niet nodig; de verhoogde parkeergarage langs het spoor werkt als een muur en doet afbreuk aan de ruimte tussen de kavels die langs de Koninginneweg worden gecreëerd; wil voorkomen dat tussen de Kleine Spoorbomen en het Station een anonieme sociaal onveilige strook ontstaat;
- stelt dat door verdieping van de parkeergarage meer contact ontstaat tussen gebruikers van de strook en de op te richten gebouwen maken;
- vindt het plan geen contact met Oost maken en wil Oost beter met het centrum laten verbinden; pleit voor een fase 2 waarin die verbinding kan worden gezocht;
- vindt de verkeerskundige uitwerking op een aantal punten te globaal en niet zeker is of alles past, waarvoor meer nagedacht moet worden, wat in de plannen naar voren moet komen;
- wil misschien een volgende stap zetten als de wethouder aan het punt invulling geeft;
- vindt de kracht van het Zevenstraatjesplan is dat de toekomstige verbinding tussen West en Oost niet onmogelijk wordt;
- wil een verbinding met Oost maken, maar dat kan niet zonder de spoorse partijen, die het Stationsgebouw niet willen aanpassen;
- vindt het geen goed plan om het lot van het Zevenstraatjesplan afhankelijk te maken van de onzekere resultaten van een verbindingstudie; dat zet de zaak vele jaren op slot;
- wil het Stationsplein niet nog eens twee/drie decennia er desolaat laten bijliggen, de Kleine Spoorbomen niet onveilig laten blijven, de Centrumring tussen de Markt en Groest niet laten

blijven doorrijden en woningzoekende niet nog langer op een woning laten wachten; het **CDA** wil op korte termijn inzicht in mogelijkheden en die daarna bespreken en vraagt of GroenLinks wel voorstander is van een studie op korte termijn; **GroenLinks** wil een serieuze studie van het doorbreken van het stationsgebouw.

De VVD:

- vindt het station een belangrijke entree van de stad, die van alle inwoners is;
- ziet de plannen voor het Stationsgebied voornamelijk inzoomen op de herinrichting van het Stationsgebied aan de westzijde; dat betekent werken in behapbare projecten;
- waardeert het als het college de vraag over de verbinding tussen verschillende projecten wil oppakken, zo ook de wens om de doorkijken tussen bouwblokken op de Koninginneweg goed duidelijk te maken;
- heeft het vertrouwen dat bouwblokken op de Koninginneweg een echte verbetering zullen vormen tussen de huidige bebouwing;
- staat niet te springen over de ruimtelijke kwaliteit van het station en het Teleac-gebouw en wil die door dit of volgende colleges laten aangrijpen, maar dat is geen reden om te wachten met besluitvorming over het Zevenstraatjesmodel; dat model maakt namelijk geen volgende keuzes onmogelijk;
- zet zich al sinds 2007 in voor de aanpak van het Stationsgebied, evenals de markt en de rest van het centrum; **Leefbaar Hilversum** vraagt hoe de VVD Oost met West wil verbinden; de **ChristenUnie** is benieuwd in hoeverre de VVD tegen een verdiept spoor aankijkt; de **VVD** ziet de Kleine Spoorbomen als de verbinding tussen Oost en West die nu niet op de agenda staat;
- pleit voor een omsloten Stationsplein met openingen naar de stad, een aantrekkelijke voetgangersverbinding over de Groest door de Centrumring om de markt heen te leggen en de doorstroming op de Binnenring te verbeteren door tweerichtingverkeer op de Schapenkamp en de Koninginneweg in te richten;
- had qua maat en schaal van de nieuwe bebouwing op het Stationsplein de wens om aan te sluiten bij omliggende bebouwing, een gastvrije entree, straat- en pleinwanden, een pandsgewijze opbouw en goed fietsparkeren; alle elementen komen in het voorstel terug en leveren een bijdrage aan de ambitie aan de coalitie om duizend betaalbare woning te realiseren;
- wil aan de slag gaan en de opzet van de zeven straatjes is zodanig dat verdieping en ondertunneling nog kan;
- stelt dat de tweedeling niet binnen afzienbare tijd op te lossen is, terwijl er wel wat moet gebeuren aan de Spoorzone en het Stationsplein; verdieping of ondertunneling kan nog bij het Zevenstraatjesplan;
- ziet dat met de projecten Zevenstraatjesplan en Spoorzone het gebied rondom het Station aan beide zijden wordt verbeterd en is ervan overtuigd dat naar goede verbinding en samenhang wordt gezocht, gezien het Station van iedereen is; de **PvdA** vraagt waar de VVD die samenhang ziet; de **VVD** ziet die, maar kan invoelen dat het college die beter zichtbaar kan maken;
- is enthousiast over het plan Zevenstraatjesplan, dat goed aansluit bij de Structuurvisie, de Centrumvisie en het stedenbouwkundig plan;
- ziet graag een hoogwaardige invulling met allure en kijkt uit naar de volgende fase, de verdere uitwerking van de beeldkwaliteit; het **CDA** vraagt wat de VVD zegt tegen de insprekers; de **VVD** wijst erop dat een deel van de insprekers heeft ingesproken over een niet geagendeerd agendapunt Kleine Spoorbomen; andere insprekers over de doorkijken bij de Koninginneweg heeft zij geadresseerd; de **ChristenUnie** vraagt wat de VVD heeft gedaan aan de lobby over het onder de grond brengen van het spoor; de **VVD** is benieuwd naar het antwoord van de wethouder over de invloed van die lobby; de **SP** vraagt of de VVD geen samenhang ziet tussen de Kleine Spoorbomen en het Zevenstraatjesplan en hoe zij tegenover een onderzoek daarnaar staat; de **VVD** denkt niet dat de samenhang met de Kleine Spoorbomen er is, omdat het Zevenstraatjesplan allerlei keuzen nog mogelijk maken; ondertunneling is een complex vraagstuk waarover te zijner tijd verder te praten is

De SP:

- verklaart zich bereid om te investeren in het Stationsgebied als er maar een goed plan ligt; dat de verschillende gebieden om het station, de verkeersafwikkeling en de leefbaarheid van de omgeving betreft; het gaat om de combinatie van het centrum, Oosterspoorplein en omgeving, de Kleine Spoorbomen en de Beatrixtunnel;
- wil een integraal plan en zolang dat er niet is stemt zij niet voor het plan;
- gaat niet akkoord met het voorliggende plan en vindt dat niet rijp voor raadsbehandeling;
- wil een oplossing voor het Oosterspoorplein, de Kleine Spoorbomen en de Beatrixtunnel; **GroenLinks** stelt dat het risico is zaken veel te groot te maken; de **SP** vindt het risico een oplossing te hebben die nergens naar smaakt en wil daarom een onafhankelijk onderzoek;
- benoemt een mail van een SP-fractiemedewerker over een nieuwsbrief over de Kleine Spoorbomen, waarin zorgen staan over de omgang met burgerparticipatie en die sommigen beleven als een selectieproces, waarbij bijeenkomsten worden gehouden op tijdstippen waarop mensen moeten werken;
- kondigt een motie aan met een haalbaarheidsonderzoek naar verdieping van het spoor, los van het voorliggende voorstel.

D66:

- vindt altijd het uitgangspunt goed na te denken over de toekomst van Hilversum;
- benoemt het uitgangspunt van de Centrumvisie met het Stationsgebied als een aantrekkelijke en veilige entree van het centrum; later zijn in 2016 het programma van eisen vastgesteld en in 2017 is gekeken naar het stedenbouwkundig plan; gaandeweg wordt het plan concreter;
- ziet als kern van het Zevenstraatjesplan het herstel van logische looproutes met nieuwe gevelwanden tussen het Station en het centrum op een manier die past in Hilversum: een plan conform het uitgangspunt waarover D66 in het algemeen positief is;
- is ook positief over de fietsparkeeroplossingen onder het maaiveld, ook gezien de gevelwanden en de groene setting van het plan;
- heeft veel vragen en wil toegezegd hebben dat het aantal bouwlagen maximaal zes zal zijn en eventuele accenten daarop aan te passen;
- wil de uitwerking bij de Koninginneweg verbeterd zien en twee opties uitgewerkt zien: een optie met de huidige carrévormige bouwblokken met een verlaagde, aan het oog onttrokken parkeerplint, naar beneden bijgestelde bouwhoogtes en een kap; en een optie waarbij de nieuwbouw spiegelt ten opzichte van de bestaande bebouwing aan de Koninginneweg en diezelfde maatvoering inzet naar de karakteristieke bebouwing aan de Noorderweg; te denken valt aan de gerealiseerde dubbele voorkant bij Ridderspoor, waar geen parkeerplint nodig is gebleken daardoor ontstaat meer ruimte voor groen aan de zijde van het spoor, waardoor een fiets- en wandelpad mogelijk wordt, wat ook de ARK aanbeveelt;
- adviseert de impact op het geplande aantal woningen te benoemen; er hoeven geen duizend woningen toegevoegd te worden; dat aantal geldt wat de fractie betreft voor de gehele gemeente;
- wil per gevel vanaf het maaiveld de korrelgrootte aangetoond zien, wat een bepaalde bouwhoogte betekent en wil de gevelwand van het busstation laten zien;
- wil de aansluitingen op de parkeergarages laten zien;
- wil het verloop van het fietsverkeer vanaf het wandelpad naar het Station naar de Koninginneweg en de Kleine Spoorzone zien;
- is het met de ARK van harte eens dat het schaalniveau van het barrièreprobleem het buurtbelang overstijgt; het Stationsplan hecht het gebied van het Station naar het centrum en zet geen onomkeerbare ontwikkelingen in gang; wel mist de fractie een visie op de verbinding; D66 wil Hilversum als één geheel gezien; dat visiedeel kan bij de Spoorzone alsnog worden meegenomen;
- vindt het verstandig om ter hoogte van De Kikker nog eens te kijken of dat gebied al dan niet bebouwd moet worden;
- vindt het een waardevolle suggestie van de ARK om de randvoorwaarden over te nemen als het gaat over de functies op die gevelwand, met name de woonfunctie; **Leefbaar Hilversum**

vraagt wat D66 ervan vindt om van de Kleine Spoorbomen grote spoorbomen en een kruispunt met signalering te maken; **D66** wil dat advies juist van verkeersspecialisten ontvangen; de ARK wil ook ruimtereservering om toekomstige ontwikkelingen niet uit te sluiten; de **PvdA** vraagt of het algemeen belang van Oost volgens D66 zwaarder moet wegen dan dat van de Stationsbuurt; **D66** vindt het belangrijk dat er eindelijk iets gebeurt aan het desolate stationsgebied;

- wil geen nieuwe muur aan de Koninginneweg;
- is erg blij met de fietstunnelverbinding onder het spoor, die wijder wordt qua monddoening en wordt afgevlakt;
- juicht het gesprek met de NS over het stationsgebouw toe, wat in feite een kantoorkoloss is en welke muur geopend zou moeten worden;
- wil investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte in Oost investeren waarbij de kwaliteit wordt gebruikt;
- pakt de gebiedsagenda en de bouwhoogte in het kader van de discussie over de Spoorzone verder op, evenals in het kader van een nieuw bestemmingsplan aldaar.
- denkt dat er meer tijd nodig is om de geadresseerde punten uit te werken en gaat ervan uit dat raadsbehandeling eind maart op een ander tijdstip in te plannen is; het **CDA** is daarover verheugd en vraagt of ook naar de mogelijkheid van verbinding tussen Oost en West gekeken moet worden; **D66** wil het Zevenstraatjesplan doorzetten en eindelijk iets doen aan de aanhechting van het Station aan het centrum; het visiedeel is nog mee te nemen bij de Spoorzone.

Hart voor Hilversum:

- constateert dat de behoefte aan inspraak tijdens het proces toenam en heeft respect voor de inzet en bevoegdheid van Michel Huisman om tot een goed plan te komen;
- heeft niet gemerkt dat de VVD een politieke verkiezingsagenda heeft met het dossier;
- vindt het positief dat Hilversummers mee willen praten over de toekomst van hun Spoorzone;
- kan zich voorstellen dat Oost zich miskend voelt in de huidige voorstellen;
- ziet ook dat mooie dingen in Oost gebeuren;
- doet als bewoner van Oost, als raadslid en als bouwkundig ingenieur een dringend beroep op de wethouder een time out te nemen en een bureau te zoeken met ervaring in de Spoorzone, zoals Arcadis en Royal Haskoning; dat kan alle mogelijkheden in een plangebied onderzoeken en veel aandacht geven aan West en Oost, waarbij bewoners actief worden betrokken.

Wethouder Scheepers:

- is blij met veel belangstelling voor het Stationsgebied en beschouwt het verenigen van bewonersgroepen als heel positief, ook gezien het nemen van een besluit voor een eeuw;
- legt uit dat het plan op basis van uitgangspunten van de raad is ontworpen;
- wil van het hart van Hilversum weer een prachtig gebied maken;
- zou een ondertunneld spoor prachtig vinden, maar vindt dat wel een buitengewoon moeizaam verhaal; ProRail geeft aan dat honderd gemeenten dat ook willen en een gemeente honderd miljoen euro zou moeten hebben;
- stelt dat een ondertunneld spoor nog wel twintig of vijfentwintig jaar zal duren;
- vindt het mooie van het Zevenstraatjesplan dat het ondertunneling van het spoor niet uitsluit;
- deelt mee dat het college ook hecht aan de verbinding met Oost; er zijn drie autoverbindingen en vier fietsverbindingen; de ruimte om verdere verbindingen te realiseren is buitengewoon beperkt; daarom is geprobeerd het centrum 100 meter op te schuiven naar het oosten, de tunnel wordt stevig aangepakt met een andere tunnelmond en een andere hoogte;
- wijst er op dat de fietsenkelder in het plan bedoeld is voor 7000 fietsen en ook plaats biedt aan de fietsen op het Oosterspoorplein;
- wil met de herontwikkeling van Koninginneweg-Oost kwaliteit toevoegen en het laatste wat hij wil is een wand van bebouwing; juist wil hij pandsgewijze bouwblokken met heel veel ruimte ertussen; dat is geen ultieme oplossing, maar een extra autoverbinding is gezien de beschikbare ruimte buitengewoon ingewikkeld;

- verklaart zich bereid met collega Voorink te onderzoeken hoe een extra autoverbinding vorm te geven is; de **VVD** vraagt of er daardoor aanleiding is om de vaststelling van Zevenstraatjesplan stop te zetten; wethouder **Scheepers** zegt van niet, omdat het voordeel van het Zevenstraatjesplan is dat geen andere oplossing uitsluit; het **CDA** wil eerst mogelijkheden bezien en met die in het achterhoofd pas een besluit over het Zevenstraatjesplan nemen; de **PvdA** lijkt niet realistisch dat er nog van alles kan veranderen als het Zevenstraatjesplan wordt uitgevoerd; wethouder **Scheepers** noemt de verbinding met Oost nog ingewikkelder;
- wil het Oosterspoorplein samen met de buurt ontwikkelen en daarin investeren; de **PvdA** begrijpt dat het Oosterspoorplein niet tot het centrum behoort en een apart te ontwikkelen gebied is; wethouder **Scheepers** beoogt dat het een deel is dat enorm verbeterd en over tien jaar een van de hipste delen van Hilversum zal zijn;
- laat weten dat het voorliggende plan een sterke voorkeur heeft voor langzaam verkeer; fietsers die de Schapenkamp willen oversteken krijgen een gereguleerde oversteek, waarbij auto's zullen moeten wachten;
- laat weten dat het niet meer mogelijk wordt van De Vorstin naar de Beatrixtunnel te gaan;
- denkt dat het Stationsplein een plein van de toekomst wordt met veel ruimte voor voetgangers en fietsers;
- kondigt een betere tunnel onder het spoor aan;
- laat weten dat de Centrumring dusdanig wordt ingericht dat het verkeer langzamer gaat; het wordt niet officieel een 30 km-zone;
- blijft graag in gesprek met de Fietzersbond;
- kijkt bij het busstation niet zozeer naar de omvang maar naar de kwaliteit en heeft daarbij de eisen van de provincie voor busstations gehanteerd; het busstation moet modern en hoogwaardig zijn en moet rekening houden met elektrisch vervoer;
- wil oppassen voor een groot busstation vanwege winderigheid;
- heeft slechts een paar plekken nodig om een kiss & ridezone te realiseren en verwacht daar geen problemen;
- heeft de ingang van de scooter- en parkeergarage dusdanig gesitueerd dat het een litteken van de oude grote spoorbomen verdwijnt;
- loopt de bezonningsstudie aldaar nog na en komt daar nog op terug;
- erkent dat het Stationsplein moet verbinden en dat iedereen zich daar thuis moet voelen;
- investeert veel in groen en heeft ook veel aandacht besteed aan een aangename inrichting;
- situeert ook woningen in het Stationsgebied vanwege het grote woningtekort;
- meent dat de optische verbinding met Oost kan worden hersteld door de Koninginneweg-Oost te ontwikkelen;
- beaamt dat het Stationsgebouw en het Teleac-gebouw een barrière vormen en vernam van de NS bereidheid om iets aan het stationsgebouw te doen; het **CDA** vindt dat een mooie kans om te praten over een fysieke verbinding over het spoor; wethouder **Scheepers** heeft het over het optisch verbeteren van het stationsgebouw zodat er geen optische barrièrevorming meer is
- wil de Kleine Spoorbomen open houden om de verbinding met Oost te handhaven;
- snapt dat men vanuit Oost niet tegen hoge gebouwen van Koninginneweg-Oost wil aankijken en neemt daarmee het voorstel terug; ontwikkelingen op de Koninginneweg-Oost werkt hij zo snel mogelijk nader uit;
- wijst erop dat er voor een ongelijkvloerse kruising op de Kleine Spoorbomen te weinig ruimte is; het **CDA** wil daar nog naar laten kijken; wethouder **Scheepers** wijst op de conclusies van de eerste klankbordgroep dat tunnels of ongelijkvloerse kruisingen geen optie waren vanwege het gebrek aan ruimte; het **CDA** roept de wethouder op om de kaders te verruimen en er nogmaals naar te kijken;
- is het niet met inspreker Bakker eens dat er geen totaalvisie is;
- komt met een besluit over de Kleine Spoorbomen in het najaar naar de raad, waarbij het viaduct bij de J. Geradtsweg en de fietsersbrug horen; onderzocht wordt of het viaduct voldoende effect sorteert; bewonersparticipatie volgt nog;
- is het ermee eens te kijken naar een brede visie op het gehele verkeer in Hilversum, vandaar dat het college met een mobiliteitsvisie komt;

- heeft vierduizend brieven naar bewoners in Oost gestuurd en heeft geprobeerd zoveel mogelijk mensen te bereiken;
- begrijpt de frustratie over een heleboel plannen tegelijk, maar die zijn nu eenmaal niet allemaal op elkaar af te stemmen; meent oprecht dat uitvoering van het Zevenstraatjesplan ook betekent kijken naar Oost;
- vindt de belangrijkste visie van het college dat men op elke plek in Hilversum goed kan wonen;
- denkt dat het ook in Oost prettig wonen is en wil geen negatieve beelden meer over Over 't Spoor horen; het **CDA** gaat het erom of er eerst een discussie nodig is over de verbinding tussen Oost en West; de **VVD** vraagt of het CDA het gestelde in het manifest 'Denk goed na' onderschrijft dat er sprake zou zijn van belangen, onder andere bij de raad, en dat daardoor een onafhankelijk onderzoek nodig is; het **CDA** heeft dat niet gelezen, maar neemt de boodschap in het manifest wel ter harte;
- wijst op de genomen voorbereidingsbesluiten en het gemeentelijke voorkeursrecht die consequenties hebben en zegt toe die zo snel mogelijk helder te maken voor de besluitvorming;
- onderschrijft dat het verkeer drukker wordt, wat met name met de Kleine Spoorbomen te maken heeft en daarom is het werken aan een mobiliteitsvisie belangrijk;
- wil evenals de ChristenUnie ook geen concurrentie tussen Station en centrum en wil juist zoveel mogelijk wonen bij het Station en niet te veel winkels toevoegen;
- gaat in samenhang met de Spoorzone met het Oosterspoorplein aan de slag, evenals met de tunnel;
- heeft geprobeerd de bruidsmodezaak te behouden vanwege de wens vanuit de raad om die juist niet af te breken; de verbinding is daar smaller, wat stedenbouwkundig aanvaardbaar is omdat er ruimte is voor trottoir, fietspad en de weg;
- merkt op dat er geen plek is voor de tunnel bij de Kleine Spoorbomen;
- is momenteel met de NS aan het kijken hoe werkzaamheden te stroomlijnen zijn;
- heeft geprobeerd te focussen op de kernwaarden van Hilversum; komt met een nadere uitwerking over het beperken tot zes bouwlagen in de Koninginneweg-Oost, passend bij de maat en schaal van Hilversum;
- laat weten dat hoe de architectuur wordt afhankelijk is van het definitieve beeldkwaliteitsplan en gaat voor heel hoge kwaliteit; nu gaat het slechts om volumes en bouwhoogten;
- denkt dat het plan-Huisman niet past bij de uitgangspunten en kiest voor een andere en goedkopere oplossing;
- vermeldt dat de ingetekende parkeergarage is bepaald vanuit de huidige parkeernorm en vanwege het tegenhouden van het geluid; hij wil de parkeergarage omlaag brengen en in het groen situeren, waar men kan wandelen;
- kondigt de verkeerskundige uitwerking bij het bestemmingsplan aan en vraagt daarbij de expertise van de Fietzersbond; **GroenLinks** vraagt of bouwvlekken nog opgeschoven kunnen worden; wethouder **Scheepers** denkt dat de huidige bouwvlekken voldoende ruimte geven voor voetgangers- fietsers- en autoverkeer;
- gaat de plannen aanpassen en komt met mooie en duidelijke doorkijken van de Koninginneweg naar de commissie toe;
- heeft vier meetings georganiseerd en indien nodig zullen er meer volgen; er heeft geen selectie plaatsgevonden;
- stelt dat de Koninginneweg ook aan te passen is aan de Noorderweg, dat dan al ontwikkeld zal kunnen zijn;
- heeft de groenstrook op basis van advies van de ARK breder gemaakt;
- ziet ruimte om in die groenstrook een voetpad te realiseren; hij wil sociale onveiligheid daar voorkomen en wellicht moet daar dan geen fietspad komen; **D66** ziet bij Riddersprong geen geluidswerende maatregel; wethouder **Scheepers** wil die daar eventueel wel nemen;
- kondigt aan dat de hoofdfietsroute aan de kant van het centrum komt te liggen en ideeën daarover zegt hij toe;
- kondigt veel woonfuncties op de begane grond aan met hogere plinten;

- heeft bij de Kleine Spoorbomen en de bebouwing op de Koninginneweg-Oost veel ruimte voor langzaam verkeer;
- lijkt het lastig een constructiebureau in te huren, omdat de verbinding eerder een stedenbouwkundige opgave is;
- gaat die verbinding onderzoeken, maar die botst niet met het Zevenstraatjesplan;
- past het plan aan wat betreft bouwhoogte bij de Koninginneweg-Oost; de **VVD** vraagt of met minder bouwlagen de businesscase verandert; wethouder **Scheepers** zal dat uitwerken in het aangepaste voorstel waarmee hij zal komen;
- trekt het voorstel voor de raadsvergadering van 27 maart terug, gaat het plan aanpassen en zal het plan opnieuw en aangepast in procedure brengen voor een volgende commissievergadering.

Het **CDA**:

- begrijpt dat de discussie over verdere onderzoeken ook in april plaatsvindt.

Hilversums Belang:

- begrijpt dat het erop neerkomt dat het besloten deel ook in april komt.

Wethouder **Scheepers**:

- probeert een nadere onderzoeksvraag te formuleren voor de verbinding West-Oost, maar twijfelt of dat meer dan een maand kost qua zorgvuldigheid en wil dat met zijn collegeleden opnemen; waagt te betwijfelen of hij zo'n voorstel over een maand kan voorleggen; de **PvdA** vraagt of ook onderzoeken is als de markt niet helemaal autovrij wordt, waardoor de Koninginneweg geen tweerichtingsverkeer wordt en er dus minder verkeer bij de Kleine Spoorbomen eindigt; wethouder **Scheepers** wijst erop dat ook als de Centrumring niet was omgelegd met ProRail hetzelfde onderzoek was gestart voor de Kleine Spoorbomen; ook zonder de verlengde Centrumring is de overgang van de Kleine Spoorbomen bloedlink en berucht.
- zegt toe het plan op de volgende punten te wijzigen:
 - o aanpassing van de accenten van de 7^e bouwlaag;
 - o aanpassing van de bouwhoogtes aan de spoorzijde Koninginneweg-oost;
 - o in die korrelgrootte en tekeningen komt plaats voor kappen; er komen heldere verbeeldingen van dit stuk van het plan;
 - o de aanleg van een wandelpad in de groenstrook langs het spoor te onderzoeken waarbij aandacht is voor de sociale veiligheid ;
 - o de parkeergarage te laten zakken zodat deze half boven de grond zit en er over de geluidswand kan worden gekeken om de verbinding met Oost goed te houden **(T19/40)**;
- zegt voorts toe:
 - o uit te zoeken wat de juridische en financiële effecten zijn van het uitstel op het plan en dit schriftelijk aan de raad te berichten **(T19/41)**;
 - o met zijn collega-wethouders een breder onderzoek naar de relatie Oost-West te bespreken alsmede binnen welke termijn zo'n onderzoek met alle zorgvuldigheid die daarbij komt kijken, kan worden afgerond **(T19/42)**.

Tweede termijn insprekers

De heer **Weening**:

- is blij met de uiteenzetting van de wethouder;
- begrijpt dat de wethouder voorstaat dat de Oost-Westverbinding wordt getrokken binnen de besluitvorming van de Spoorzone en het Zevenstraatjesplan dat niet in de weg staat; wethouder **Scheepers** bevestigt dat.

De heer **Koelemij**:

- wijst erop dat Hilversumse zandgrond zich goed leent voor verdiept spoor;

- stelt dat Hilversum met haar spoorwegovergangen in de top 3 van gevaarlijkste overgangen staat;

De heer **Bakker**:

- vraagt om los van het Zevenstraatjesplan bij het viaduct samen met de wethouder verkeer op te trekken

de heer **Pater**:

- vraagt alsnog om onafhankelijk onderzoek naar verdiept spoor en is benieuwd naar de kosten daarvan.

Mevrouw **Van Oostveen**:

- hoort niet wat de plannen voor het Stationsplein betekenen en denkt dat het plein zoals het nu is voorgesteld te klein is.

de heer **Holdorp**:

- behoudt zich voor om te pleiten voor minder auto's

De heer **Van der Woude**:

- roept op iets meer ruimte te nemen voor onafhankelijk onderzoek.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 00.45 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Ruimtelijke Ordening & Wonen van 10 april 2019;

De griffier,

De voorzitter,

J.I.V. Mekel.

mw. J. Kalk.